

Vairākau-pāruru COVID-19

Ko'ai tei ō ki roto i te 'oro'anga mua no te pātia'anga vairākau pāruru?

No te aronga 'anga'anga i ko i te kena, e te aronga 'anga'anga i roto i te MIQ tei raro ake i te tāmaru'anga Required Testing Order (2020) e te aronga e no'o ana ki roto i te ngutu'are okotai – 'piri'anga ngutu'are'.

Ka rave'ia teia no te aronga 'anga'anga pouroa e vāito'ia nei no te COVID-19, tei raro ake i te 'akau'e'anga o ta ratou 'anga'anga. Ko teia te aronga 'anga'anga e tāmanako'ia ana, te ka tū viviki i te piri'anga ki te COVID-19, na roto i te au ra tātakitai, no reira, ka anoano'ia tatou kia pāruru ia ratou, e te aronga e no'o ana ki roto i te ngutu'are okotai, ei mea pu'apinga rava atu.

'Ā'ea au e kite ei i tetai atu au 'akakitekite'anga, no runga i te pātia'ia'anga ki te vairākau pāruru?

Kare e roa atu ana, me oti te 'akakitekite'anga 'o'onu, no runga i te au ngā'i no te pātia'ia'anga ki te vairākau pāruru, te taime tei tāmanako'ia no to'ou patia'ia'anga, e te rāvenga i te 'akapapa'anga i to'ou pātia'ia'anga ki te vairākau pāruru, e ka 'akakite atu matou.

Me pātia'ia au ki te vairākau pāruru, ka anoano'ia rāi au kia vāito'ia?

'Āe. Te 'akakite takataka mai nei te data e, ka pāruru te au vairākau pāruru i tetai ua atu, mei te manatā o te manumanu, ināra, e poto roa te tuātau no te aronga kimikimi kite, i te kite e, me ka 'apai rāi tetai tei pātia'ia ki te vairākau pāruru, i te manumanu kia piri'ia tetai atu. I te mea e, kare teia i takataka meitaki ake, te tāmanako nei matou e, te vai ra rāi te irinaki'anga e, ka piri'ia tetai. Ko te 'āite'anga i teia i reira, ka anoano'ia to tatou aronga 'anga'anga i ko i te kena, e te MIQ kia vāito ua ia atu rāi.

Ka anoano'ia rāi au kia rave meitaki i te au 'ākono'anga mā, i muri ake i toku pātia'ia'anga ki te vairākau pāruru?

E 'akamā'ara'anga pu'apinga katoa e, kare te au vairākau pāruru, e no te mono, i te au 'ākono'anga ma meitaki i te 'ōrei'anga rima, te mare'anga, e te

mareti'a'anga ki roto i to'ou po'o rima, te 'a'ao'anga matatāpoki me kore ra, te au ārai mata, e tetai atu au rāvenga, perā katoa te PPE.

Ka pāruru rāi te vairāku pāruru, iāku i te 'akapiri'anga i te manumanu ki tetai atu?

Kare matou i kite i teia 'ati'anga. Kua kite matou e kare te pātia'ia'anga ki te vairākau pāruru, e 'apai ke i te anoanao o te PPE, te vāito'anga putuputu, e te rave'anga ua atu rāi i te au rāvenga pāruru.

Ko'ai te 'piri'anga ngutuāre'?

Ko te 'āite'anga i teia, ko tetai ua atu, e no'o ana ki ko iākoe, noātu e, e piri'anga toto to ratou, me kore ra, kare e piri'anga toto kia koe. Tei roto katoa i teia, te aronga e no'o ana ki ko iākoe no tetai mānga tuātau. Tei roto katoa i teia te kainga metua.

'Ā'ea tōku au piri'anga ngutu'are, e patia'ia ai, ki te vairākau pāruru?

Ka pātia'ia te au piri'anga ngutu'are i roto i te 'oro'anga mua, i muri ake i te patia'ia'anga te aronga 'anga'anga o te kena e te MIQ, na mua.

Ka 'akape'ea te 'akakite'anga ki tōku au piri'anga ngutu'are no te 'akapapa'anga i to ratou pātia?

E mea pu'apinga kia tano ta matou 'akateretere'anga. Te vaitata ua nei ia matou i te 'akaoti i te rāvenga 'akakite'anga ki to'ou au piri'anga ngutu'are i te 'akapāpū kia rauka ia ratou te 'akakitekite'anga ka anoano ratou, no te 'akapapa'anga no to ratou au pātia'anga. Ka 'akakite atu matou kia koe, i te 'ati'anga ka tau ia matou.

E pōnuia'au rāi te vairākau pāruru?

Kare rava tetai turanga 'anga'anga'anga taokotai, ki rotopu i te au scientists e te au kavamani o teiane ai, i te ma'ani'anga vairākau pāruru, mei teia, i kitea'ia ana – e na teia i 'akapu'apinga i te viviki, i te ma'ani'anga e te tuku'anga i te au clinical trials, na roto i teiane ai.

Unite
against
COVID-19

New Zealand Government

Te neke viviki nei matou, māri ra, kare matou e tikoti poto ana, me kore ra, e 'akangaropōina ana kia pōnuiā'au.

Te tu'a nei te au kāmupani vairākau pāroru, i ta ratou data, na roto i teiane ai, tei 'akaviviki mai i te rāvenga kimikimi'anga kite, e kua rauka mai te au mea 'ōu e te pu'apinga, mei te tā'anga'anga'anga i te messenger RNA technology.

Kua rauka i te au tipātīmāni te 'aka'aere ra i te au vairākau pāroru, mei te Medsafe o Aotearoa, i te 'akamata vave i te vāito'anga i te clinical trial data, i mua ake, i tei mātau'ia. Kua 'akatū'ia te au ngā'i mama'ata no te ma'ani'anga vairākau, kia rauka te ma'ani'anga viviki kia maāta rava atu, i tei mātau'ia.

Ka rave ua atu rāi matou i te 'āriki i te data mei ko i te au, ongoing clinical trials mama'ata, kia rauka ia matou i te 'akavā i te pōnuiā'au e te pu'apinga o te au vairākau pāroru na roto i te 'oro'anga mua, e na roto i te tuātau pātia'anga.

Ko te 'āite'anga i teia au tauī'anga, kua tupu viviki te au 'akatika'anga no runga i te pōnuiā'au e roa ana te tuātau i te taime mua. Kare e au tikoti'anga poto.

E pu'apinga rāi to te vairākau pāroru no teia au tū manumanu 'ōu?

Te 'ākara matatio nei te Marae Ora, i te data mua, mei roto mai i te au enua i tai, no runga i ta te au tu manumanu 'ou ka rave ki runga i te pu'apinga o te vairākau pāroru. Te karanga nei tetai au kāmupani e, ka ma'ani pa'a ratou i tetai au tauī'anga, i te 'akapāpū, kia 'anga'anga meitaki - 'āiteite rāi teia ki te au tauī'anga tei ma'ani'ia ki te vairākau pāroru flu.

E 'akape'ea ana te 'anga'anga a te au vairākau pāroru?

E 'anga'anga ana te au vairākau pāroru, na roto i te 'āpi'i'anga i te immune system, kia pāroru viviki kia kore e tū'ia, i mua ake ka pirī'ia ei e te maki.

I te tuātau mua, e 'anga'anga ana te ma'ata'anga o te au vairākau pāroru, na roto i te 'aka'āravei'anga atu i tetai manumanu kua 'akatanotano'ia, me kore ra, i tetai au potopotonga o te manumanu, ki roto i te immune system, i te 'ōpara'anga i reira i te immune system o te kopapa kia ara, na roto i te ma'ani'anga i te au manumanu pāroru, no reira, me tomo mai te maki tika

tikāi, kua papa to'ou kopapa i te tamaki atu kia mate.

E rāvenga tūke ta tetai au vairākau pāroru COVID-19, mei te vairākau pāroru Pfizer. Te karanga'ia nei teia au vairākau pāroru e, ko te 'messenger RNA'. Kare rava teia au vairākau pāroru, e tā'anga'anga ana i te cells o te manumanu - māri ra, tei roto ia ratou tetai potonga o te RNA code, te 'āpi'i' ra i to'ou kopapa, kia kite i te manumanu, kia rauka i reira, iāia i te tamaki viviki atu me tū'ia koe.

Mānga tūkē ua atu rāi te au vairākau pāroru tātakitai, e tōna uā'orāi tū. Ka 'akakite'ia atu te 'akakitekite'anga 'o'onu no runga i te au vairākau pāroru tātakitai, me oti te au rāvenga 'akatika'anga a te Medsafe.

Ka 'akatika'ia rāi au i te 'iki i tāku vairākau pāroru ka 'inangaro?

Kare. Te tomo nei te au vairākau pāroru e 'ā, tei peke mai ia Aotearoa, na roto i te au rāvenga 'akatika'ia'anga, i te au tuātau tūkētūkē. Ko te vairākau pāroru Pfizer ua rāi, te vairākau pāroru tei 'akatika te Medsafe e, e pōnuiā'au, e te pu'apinga, kia tā'anga'anga'ia no Aotearoa.

No tetai atu turu e te 'akakitekite'anga

Me 'āpikēpikē maki koe, mei te au 'akairo-maki rāi o te COVID-19, mei te mare 'ōu kare e 'akamutu'anga, te vera/pīva, me kore ra, te ngaro, me kore ra, te tauī o te turanga tongi, me kore ra, te turanga 'ongi i te 'aunga, no'o ki te kainga ma te vāito iākoe no te COVID-19.

Me kare i pāpū iākoe to'ou au 'akairo-maki, me kore ra, me kino atu, tāniuniu'ia te Healthline ki runga i te numero **0800 358 5453**.

Me manamanatā viviki to'ou no runga i to'ou pōnuiā'au, tāniuniu'ia te numero **111**, ma te 'akapāpū i te 'akakite atu e, kua pātia'ia ana koe ki te vairākau pāroru COVID-19, kia vāito meitaki ratou iākoe.

www.health.govt.nz/covid-vaccine

Unite
against
COVID-19

New Zealand Government

